د ارواښاد نصير الله مومند د لومړي تلين په ياد !

کينه مه کوئ
خپل نيتونه سم کړئ

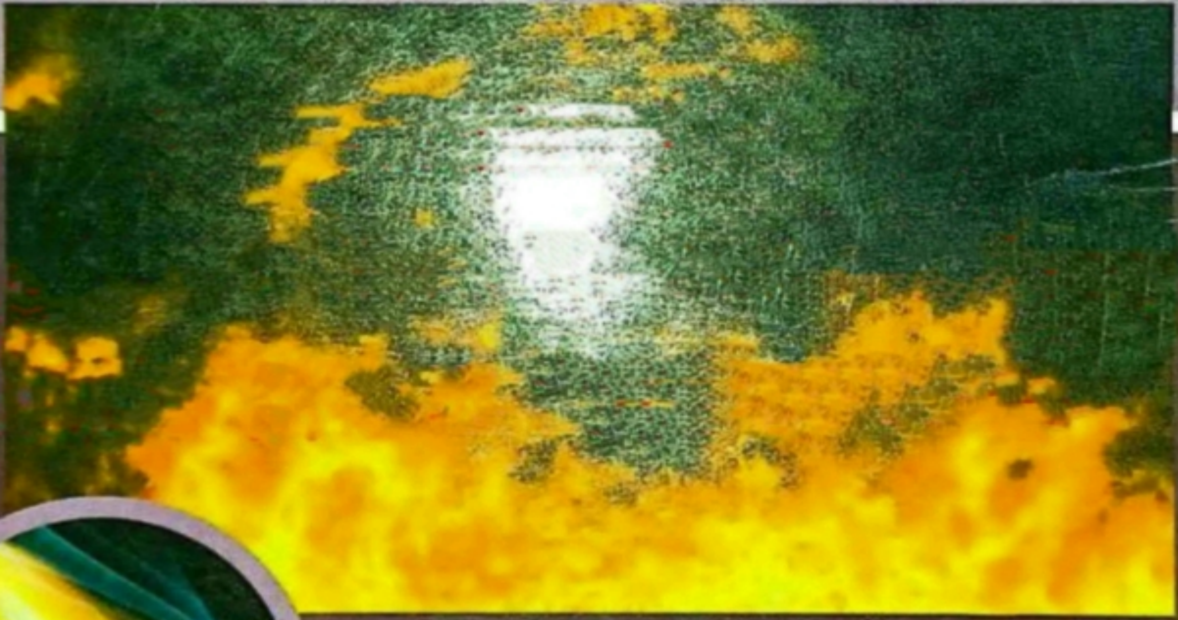

ليکوال: شيخ الاسلام مفتي محمد تقي عثماني
ژباړن: سعدالله فطرت

کینه مه کوئ؛ خپل نیتونه سم کړئ

لیکوال: شیخ الاسلام مفتي محمد تقي عثماني

ژباړن: سعدالله فطرت

خانګړني:

د کتاب نوم: **کینه مه کوئ، خپل نېتونه سم کړئ**
لیکوال: شیخ الاسلام مفتي محمد تقي عثماني
ژباړن: سعدالله فطرت / ۰۷۷۴۵۹۲۴۲۱
ډیزاین/کمپوزچارې: عبدالهادي اثر
خپرندوی: مومند خپرندویه ټولنه - جلال آباد
برېښنالیک: momand.books@gmail.com
چاپ کال: ۱۳۹۳ل / ۲۰۱۴م
چاپ شمېر: ۱۰۰۰
چاپوار: لومړی
چاپځای: مومند خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه

د بیا چاپ حقونه له خپرندویې ټولنې سره خوندي دي.

د ترلاسه کولو پتې:

عبدالمجید مومند کتاب پلورنځی، مخابراتو څلور لارې - جلال آباد. اړیکې: ۰۷۰۰۲۲۲۱۲۱ / ۰۷۷۷۲۲۲۱۲۱.

خوست: غرغښت کتاب پلورنځی او سباوون کتاب پلورنځی. ګردېز: علمي کتاب پلورنځی، حمید ګردېزي مارکیټ. پکتیکا (شرنه): مجاهد کتاب پلورنځی / کابل: اصلاح و افکار کتاب پلورنځی، خیبر کتاب پلورنځی او مستقبل کتاب پلورنځی / هلمند: سید جمال الدین کتاب پلورنځی / پکتیا: روحاني بابا کتاب پلورنځی / کندهار: هېواد کتاب پلورنځی.

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

بسم الله الرحمن الرحیم

ډالۍ

خپل مشر ورور، شیر الله شهید ته، چې په ورکوالي کې یې زده کړې ته هڅولم او همدا به یې ویل، ځان ورسوه، چې زموږ سترګې به درسره هسکې وي، ما د هغه په خبره ځان ورساوه، خو ده ونه لیدم او دا ارمان یې له ځان سره ګور ته یووړ.

وروره!

د بېلتانه درد دې هماغسې موږ ژړوي،

درجې دې لوړې شه

سعدالله فطرت

@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

لیکلړ

سرلیک	مخ
کینه یوه باطني ناروغي ده	۱
د کینې اور مړ بلیږي:	۲
له کینې څخه ځان ساتل فرض دي:	۲
کینه یانې څه؟	۳
د کینې درې درجې:	۴
ترټولو لومړی کینه کوونکی:	۵
د کینې کولو پایله:	۶
د کینې دوه لاملونه دي:	۶
کینه په دونیا او اخرت کې بربادوونکې ده:	۷
کینه ګر به د کینې په اور کې سوځي:	۷
د کینې درملنه:	۷
درې نړۍ:	۸
څوک په رښتیا د سکون احساس کوي؟	۹
روزي یو نعمت او خوړل یې بل نعمت:	۱۰
د الله جل جلاله د حکمت پرېکړې:	۱۱
د اردو یو متل:	۱۲
تاسو د دغه شیانو غوښتنه مه ولې کوئ؟	۱۲
د خپلو نعمتونو په لور وګورئ:	۱۳

تل له ځانه ټیټو خلکو ته ګوري: ۱۳
حضرت عبدالله بن مبارک او سکون: ۱۴
غوښتني پای ته نه رسېږي: ۱۴
دا د الله جل جلاله وېش دی: ۱۵
د کینې دویمه درملنه: ۱۶
د یوه بزرګ کیسه: ۱۷
د امام ابوحنیفه له غیبت څخه ځان ژغورنه: ۱۷
د امام ابو حنیفه یوه بله کیسه: ۱۸
رښتینی مفلس څوک دی؟ ۱۹
د جنت زېری: ۲۰
د هغه ګټه زما زیان: ۲۲
د کینې درېیمه درملنه: ۲۲
د کینې دوه ډولونه: ۲۲
سملاسي توبه وکړئ: ۲۴
د هغه په حق کې دوعا وکړئ: ۲۴
د حق له منځه تللو سپیناوی: ۲۵
د شېخ او پالونکي اړتیا: ۲۷
خپل نیتونه سم کړئ: ۲۹
ناسم پوهېدل: ۳۱
په قرآن شریف کې د اخلاصمندو او غیر اخلاصمندو یو مثال: ۳۴
شرعي هجرت او هېواد پرېښودنه: ۴۱
د اخلاص اړتیا: ۴۱
د ځان ښودنې غندنه: ۴۴
د ریا کوونکو جزا د غم کوهی: ۴۶
ښه نیت: ۴۷

غواړمه چې ټوله دونیا مینه مینه شي

د اسلامي نړۍ ستر عالم، مفکر او څېړونکی مفتي محمد تقي عثماني صیب کتابونه ډېر لولم، په رښتیا سره چې دی یو ستر علمي او معنوي کدر دی او کتابونه یې ډېر څه له ځان سره لري د غه دواړه کتابونه چې ما ژباړلي یو یې (کینه) او دویم یې (خپل نیتونه سم کړئ) هغه موضوعات دي چې موږ په ورځني ژوند کې ډېر ورسره مخېږو مانا کینه زموږ د ټولو په زړونو کې پرته هغه ناروغي ده چې د درملنې په چل یې تراوسه نه پوی نه شو. که په نیکو کارونو کې یو له بل سره کینه وکړو یا ووایو چې کاش د غه نیک او ښه کار ما هم کړی وی بده نه ده دا ښه کینه ده خو که داسې کینه وکړو چې ووایو زما ګاونډي، خپلوان، ملګری، ورور یا بل کوم نږدې د کورنۍ غړی ولی دومره دونیادار شو، ولې یې موټر

واخیسته، کور یې ولې جوړ که دا یې ولې وکړل او داسې نورې خبرې دا
هر څه هغه کینه ده چې موږ ورسره زوریږو او هم په ګناه کې راځو.
راځئ مخکې له دې چې د نورو مال دونیا او موټرې بنګلې وګورو زړه
پرې وخورو یا یې کینه وکړو ولې دا نه وایو چې که هغه یې په دونیا او
دولت خوشاله کړی زه یې په صخت، تعلیم او معنویت خوشاله کړی یم
زه هم باید د الله ج شکر ادا کړم که چېرې موږ همداسې کینې کوو او
همداسې مو نیتونه یو بل ته بد وي په خپلو کې سره ونه زغمو و نو ورځ
به مو یوه له بلې بدېږي او د ښې ورځې خاوندان به نه شو.
حدیث شریف دی چې انما الاعمال بالنیات مانا ټول عملونه په نیتونو
پورې تړلي دي او هر چا ته به هغه څه ور رسیږي څه چې یې په زړه کې وي
او څه یې چې په نیت کې وي. الله ج هر سړی په خپل نیت ساتي او نیتونه
دي چې ښه او بد یې موږ ته را رسیږي.
دا زما خبرې وې تر دې زیاتې خبرې نه لرم نورې به د مفتي عثماني صیب
په کتاب کې ولولئ.
یو یادونه اړینه بولم هغه دا چې د کتاب چاپ دا ځل هم مومند
خپرندویې ټولنې په غاړه واخیست زه دوی ته د اوږده عمر غوښتونکی
یم پښتو ژبې ته د مومند خپرندویې ټولنې کړې خدمتونه له هیچا پټ نه
دي، ګران ورور فضل مولا او نجیب مومند د اروانښاد نصیر مومند
ورور چې اوس د خپرندویې ټولنې مسوولیت په غاړه لري دواړه دې الله
ج دغه ستر خدمت ته ژوندي ګرندي لري
د رحمن الله بهیر هنرمندو ګوتو ته خو الفاظ نشته خو سلامي ورته
ضرور کوم ځکه چې زما ټولو کتابونو پښتۍ د دې کتاب په شمول او د
نورو زرګونو کتابونو خوږې او دل افروزه پښتۍ د همدې بهیر په

هنرمندو او نازکو ګوتو جوړې شوي دي الله ج دې د بهیر د فن او هنر بهیر همداسې ښه لرې دی سره له دې چې د ننګرهار پوهنتون عامه ادارې په پوهنځي کې زده کړیال دی زموږ سل او زر فرمایشه هم په سترګو مني د ده مینه او حوصله د مننې او ستاینې وړ ده.

بس همدومره

ستاسو سعدالله فطرت

جلال اباد ښار، روښان مېنه خپل کور

د لیندۍ ۹ مه ۱۳۹۳ لمریز

کينه يوه باطني ناروغي ده

څرنګه چې الله جل جلاله زموږ په ظاهري کړنو کې ځيني شيان فرض او واجب کړي دي او ځيني شيان يې ګناه ګرځولي دي په همدې توګه زموږ په باطني کړنو کې ډېرې کړنې فرض دي او ډېرې ګناه لري او حتی حرام دي ځان ترې بايد داسې وساتو لکه څومره چې له سترو ګناهونو څخه ځان ډډه کوو.

عن ابو هريره رضی الله عنه ان النبی صلی الله عليه وسلم قال اياكم والحسد ، فان الحسد ياكل الحسنات كما تاكل النار الحطب او قال العشب

(ابو داود ، كتاب الادب، باب فی الحسد ، حديث نمبر ۴۹۰۳)

نن چې زه د کومې خطرناکې ناروغۍ په اړه خبرې کوم هغې ته کينه وايي او ما چې پورته کوم حديث ووايه رسول الله صلی الله عليه وسلم هم د دغې ناروغۍ په اړه ويلي دي

د پورتني حديث ژباړه داسې ده چې:

حضرت ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل له کينې څخه ځانونه وژغورئ ځکه کينه نيکي داسې خوري لکه اور چې لرګي يا وچ واښه خوري. د راوي په دې کې شک دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم لرګی ښودلی و که وچ واښه يې ښودلي ول مانا څرنګه چې اور وچ لرګي يا وچو وښو ته ورننږدې کړې

سملاسي سوزي له منځه يې وړي همدارنګه که په کوم سړي کې د کينې ناروغي وي نو ټولې نيکۍ يې ورځنې خوري

د کينې اور مړ بليږي:

يو خو هغه اور دی چې ډېر ستر وي او په دقيقو کې هر څه له منځه وړي يو هغه اور وي چې نرۍ نرۍ بليږي که دغه ډول اور په چا پورې شو نو په يو ځل يې نه سوزوي بلکې په کراره کراره به بليږي او لږ لږ به يې خوري تر هغې چې له ټولو لرګيو څخه سکاره جوړ شي همدارنګه کينه يوه ناروغي او يو داسې اور دی چې په کراره کراره بليږي د انسان ښېګڼې له منځه وړي او انسان خبر هېږي هم نه چې زما نيکياني له منځه ځي
ځکه رسول الله صلی الله عليه وسلم له کينې څخه د ځان ژغورلو ډېر تاکيد کړی دی.

له کينې څخه ځان ساتل فرض دي:

خو که موږ چېرې خپلې ټولنې او چاپېريال ته فکر وکړو وبه ګورو چې دا د کينې ناروغي د ټولنې په داخل کې پټه ده او ډېر لږ د خدای جل جلاله بنده ګان به داسې وي چې له دغې ناروغۍ څخه خوندي او پاک وي.
له کينې ځان ساتل فرض دي خو يوه خبره دا ده چې زموږ تراوسه دې ته فکر هم نه دی چې موږ په دغه ناروغۍ اخته يوو، ياني له دې څخه د ځان ساتلو لپآره چمتووالی ډېر اړين دی.
لومړی بايد ځان پر دې پوه کړو چې کينه په حقيقت کې څه شی دی؟ او کوم ډولونه لري؟ لاملونه يې څه دي؟ درملنه يې څه ده؟ په دغو څلورو

خبرو به رښا اچوو الله جل جلاله دې زموږ دغه خبرې د دغې ناوړه ناروغۍ د له منځه وړلو لامل وګرځوي.

کینه یانې څه؟

کینه دې ته وایي چې د خپل مسلمان ورور په مال، دولت، شهرت، نعمت، شخصیت او هر څه د بل مسلمان خوا بدېږي او په خپل ورور یې دغه هر څه نه لورېږي یوازې ځانته یې خوښوي. دغه نعمتونه که مادي وي او یا په دین پورې تړلي وي خو چې دویم سړی یې وګوري په زړه کې یې اور بل شي او نیت یې بد شي چې دغه سړی ولې له دې نعمته برخمن دی، زړه کې یې دا خبره راګرځي چې که له ده څخه دا نعمتونه واخیستل شي ښه به وي، همدې ته کینه وایي.
د مثال په توګه الله جل جلاله چاته مال دولت ورکړ، یا یې په سته روغ پیدا کړی، یا یې څوک له شهرت څخه برخمن کړی، یا یې چاته عزت ورکړ، یا یې علم ورکړی، اوس نو یو بل سړی دی هغه چې دا نور خلک ګوري زړه کې یې دا راګرځي چې دا نعمتونه ولې دغو خلکو ته ورکړل شوي دي؟ له ده څخه که دا نعمت واخیستل شي نو ډېره به ښه وي که لومړي سړی په کومه ستونزه کې ښکېلېږي یا کومه خبره ورته پیدا کېږي نو کینه کوونکی پرې سخت خوشالېږي. او که چېرته دغه پاک زړی او د سپېڅلي نیت څښتن پرمختګ وکړي نو کینه ګر پرې ډېر زورېږي چې دا ولې دومره مخکې ولاړ همدې ته کینه وایي.
اوس که د کینې حقیقت ته په کتو سره فکر وکړو نو پوه به شو چې کینه کوونکی په رښتیا سره د الله جل جلاله په تقدیر نیوکه کوي چې الله جل جلاله دغه نعمت دې سړي ته ولې ورکړی دی؟ماته یې ولې نه دی راکړی؟دا خو د الله جل جلاله پر پرېکړه نیوکه کوي، په هغه ذات ټیوکه

کوي چې په هر څه قادر دی او ورسره ورسره دا غوښتنه هم کوي چې که له دې سړي څخه په هره لاره چې وي دا نعمت واخیستل شي
رښه راتلل (مانا کوم شی چې بل چاته ورکړل شوی دی ماته دې هم راکړل شي) روا دي:
دلته په دې خبره ځان پوهول په کار دي ځیني وخت داسې هم کېږي چې نور خلک له یو نعمت څخه برخمن کېږي نو د یو بل سړي په زړه کې هم دا هیله راپیدا کېږي چې که زه هم له دغه نعمت څخه برخمن شم نو ښه به وي دې ته کینه نه وايي. بلکې دې ته (رښه) وايي په عربي کې ورته (غبطه) وايي.او ځیني وخت خلک دا توری په کینه بدلوي خو دې ته کینه نه وايي.
د مثال په توګه د یو چا د ښایسته کور په لیدلو سره دې په زړه کې دا راوګرځي چې زما هم داسې کور وای یا لکه څرنګه چې هغه پلانګی دنده لري که زما هم د هغه په څېر دنده وای، یا د یو عالم انسان په لیدو دې زړه کې دا راوګرځي چې څرنګه علم الله جل جلاله هغه ته ورکړی دی که ماته یې هم راکړي دا کینه نه ده بلکې رښه ده دا هیڅ ګناه نه لري خو که چېرې مو په زړه کې دا راوګرځېدل چې دا نعمت له پلانکي څخه واخیستل شي نو ښه به وي دا کینه ده.

د کینې درې درجې:

د کینې درې درجې دي لومړۍ درجه یې دا ده چې په زړه کې مو دا را وګرځي کاشکې د هغه سړي په څېر نعمت ماته هم راکړل شي، او له هغه سره دې هم پاتې شي دا کومه بده او کینه کښه خبره نه ده خو که داسې ووایو چې له هغه څخه دې واخیستل شي او ماته دې راکړل شي دا نو د کینې لومړۍ درجه ده.

د کینې دویمه درجه دا ده چې له کوم نعمت څخه چې نور برخمن شوي دي له هغوی څخه دې واخیستل شي او ماته دې راکړل شي دلته په لومړي ګام کې دا غوښتنه درلودل چې له هغه بل څخه واخیستل شي او په دویم ګام کې دا غوښتنه چې ماته دې راکړل شي دا د کینې دویمه درجه ده.

د کینې دریېمه درجه دا ده چې په دا سئ وو ایاست له هغه سړي څخه دې نه یوازې دا چې دغه واړه نعمتونه واخیستل شي ورسره ورسره دې هغه ټول امتیازات او منصب هم واخیستل شي چې دی یې له امله دغه ځای ته رسېدلی دی دا هرڅه باید له ده څخه واخیستل شي یانې هدف مو ترې دا وي چې له هغه څخه دې واخیستل شي ماته که راکول کېږي یا نه پروا یې نه راځي. دا د کینې تر ټولو خرابه، ذلیله او خبیثه درجه ده الله جل جلاله دې موږ ټول له دې څخه وساتي.

تر ټولو لومړی کینه کوونکی:

تر ټولو لومړی کینه کوونکی ابلیس دی کله چې الله جل جلاله حضرت ادم علیه السلام پیدا کړ ویې وفرمایل چې زه به ده ته د ځمکې په سره خلافت ورکوم دی به د ځمکې په سر زما خلیفه وي او بیا یې حضرت ادم علیه السلام ته دغه مقام ورکړ پرښتو ته یې امر وکړ چې حضرت ادم علیه السلام ته سجده وکړئ د دې امر په اورېدو سره ابلیس سم وسوځېده چې هغه ته دومره ستر مقام ورکړل شو ماته رانه کړل شو او اوس به لا سجده هم ورته کوم هماغه وه چې له سجدې کولو څخه یې انکار وکړ، لنډه دا چې تر ټولو لومړی کینه کوونکی شیطان دی او تر ټولو لومړی غرور کوونکی هم شیطان دی.

د کینې کولو پایله:

د کینې پایله خامخا وي مانا له چا سره چې کینه کېږي که هغه ته کوم تکلیف رسیږي یا په کوم غم کې راګېرېږي نو کینه کوونکی د هغه په غم او تکلیف ډېر خوښېږي که هغه پرمختګ کوي یا له کوم نعمت څخه برخمن کېږي نو په دې سره کینه کوونکی خفه کېږي د نورو په تکلیفونو خوښي کولو ته په عربي ژبه کې ((شماتت)) ویل کېږي دا هم د کینې یو ډول دی د قرانکریم په ډېرو ځایونو کې د دې غندنه راغلې ده قران کریم فرمایي:

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ

[النساء/۵۴]

د کینې دوه لاملـه دي:

د کینې د ناروغۍ لامل به څه شی وي؟ دا ناروغي ولې راپیدا کېږي؟ د دې دوه لامله وي:

یو لامل یې له مادیاتو، منصب او دولت سره مینه ده ځکه خو انسان تل همدا غواړي چې زما مرتبه دې لوړه وي زه دې په لوړ موقف کې اوسم اوس که کوم بل سړی ترې مخکې کېږي نو دی د هغه د راغورځولو فکر کوي.

د دې ناروغۍ دویم لامل بغض او کینه ده د مثال په توګه د چا په زړه کې بغض او کینه راپیدا کېږي او په پایله کې د بل په خوښۍ خفه کېږي په خفګان یې خوشالېږي کله چې د چا په زړه کې دا دوه خبرې وي نو خامخا کینه منځته راځي.

کينه په دونيا او اخرت کې بربادوونکې ده:

کينه يوه داسې ناروغي ده چې انسان په اخرت کې هم له تباهۍ سره مخ کوي او په دونيا کې هم د انسان لپاره وژونکې ده. د دې له امله دنيا او اخرت دواړه خرابيږي. نو که چېرې کوم سړی له بل سره کينه کوي نو تل به په ستونزو کې راګېر وي ځکه کله چې دی کوم بل سړی د پرمختګ په حال کې ګوري نو ورته ځوريږي او سخت په تکليف کې وي چې له امله به يې روغتيايي وضعه ورځ تربلې پسې خرابيږي.

کينه ګر به د کينې په اور کې سوځي:

د عربي يو شعر دی چې مانا يې دا ده د کينې مثال د اور په څېر دی او د اور ځانګړنه دا ده چې کله ورته کوم شی د خوراک لپاره پيدا شي نو اور به يې خوري. د مثال په ډول اور ته د خوراک لپاره لرګی پيدا شو نو دغه اور به دا لرګی خوري خو کله چې لرګی له منځه لاړ شي نو د اور يوه برخه به د اور د بلې برخې په خوراک پيل وکړي. تر دې پورې چې هغه اور به هم له منځه لاړ شي. همدا ډول د کينې اور هم دی مانا کينه کوونکی خو به اول د نورو ته د زيان اړولو او خرابولو کوښښ کوي خو کله چې نورو ته زيان نه شي اړولی نو بيا په خپله د کينې په اور کې سوځي او له منځه ځي.

د کينې درملنه:

د کينې درملنه دا ده چې انسان داسې فکر وکړي چې په دې ويړ کاينات کې الله جل جلاله د خپلو ځانګړو حکمتونو او مصلحتونو له مخې د انسانانو ترمنځ د نعمتونو وېش کړی دی. چاته يې د روغتيا نعمت ورکړی دی، چاته يې مال دولت ورکړی دی، چاته يې درنښت ورکړی

دی، چاته یې ښکلا ورکړې ده، چاته یې ارام او سکون ورکړی دی لنډه دا چې په دې نړۍ کې هیڅ داسې انسان نشته چې له یو نه یو نعمت څخه نه وي برخمن او یا په کوم تکلیف کې نه وي راګیر.

درې نړۍ:

الله جل جلاله په دې کایناتو کې درې نړۍ پیدا کړي دي یوه هغه ده چې په هغې کې هر وخت سکون وي، ستونزې په کې بیخي نشته د غم او تکلیف نوم او نښان هم شتون نه لري هغې ته جنت وایي الله جل جلاله دې موږ ټول هلته ورولي.
هلته بس سکون دی کراري ده خوندونه دي، خوښۍ دي او یوه نړۍ د هغې په مقابل کې ده چې هلته هر وخت ستونزې وي هر وخت غم وي، مصیبتونه وي د خوښۍ او سکون هلته بیخي نوم او نښان نشته دی هغې ته دوزخ وایي الله جل جلاله دې موږ ټول ترې وساتي. امین
دریمه نړۍ له دې دواړو څخه جوړه ده چې هم په کې خوښي شته هم په کې غم، سکون هم شته او ستونزې هم او هغې ته دونیا وایي چې موږ او تاسو په کې اوسېږو. په دې نړۍ کې به تاسو هیڅوک داسې پیدا نه کړئ چې ووایي زه په ټول ژوند کې له ستونزو سره نه یم مخ شوی او نه به داسې سړی پیدا کړئ چې ووایي ما هیڅکله کراره ورځ او خوشالي نده لیدلې. دلته له هرې خوښۍ د غم اغزي راتاو دي او په هره ستونزه کې یو سکون پټ دی نه د دې دنیا ستونزې نګه دي او نه یې سکون نګه دی.

څوک په رښتیا د سکون احساس کوي؟

په هر صورت الله جل جلاله په خپل حکمت او مصلحت سره دا ټوله نړۍ پیدا کړې ده. او بیا یې دلته چاته له خپلو پرېمانه خزانو څخه یو نعمت ورکړی او چاته بل. که چاته یې د پیسو نعمت ورکړی نو څوک یې د روغتیا په نعمت خوشاله کړی دی. اوس د مال او پیسو درلودونکی که دا کینه کوي چې هغه بل سړي ته یې ولې روغ ستبه ورکړې ده؟ او که د روغې ستې څښتن دا کینه کوي چې هغه بل ته یې ولې مال دولت او پیسې ورکړي دي؟ خو که رښتیا ته وګورو نو دا د نصیبونو پرېکړې دي او هیڅوک د بل انسان په اړه دا نه شي ویلی چې کوم انسان په دې نړۍ کې ډېر خوشاله دی.

کله نا کله موږ ګورو چې د یو سړي ډېرې فابریکې وي، دنګې مانۍ یې ولاړې وي، موټرې یې وي، مزدوران یې ګرځي او د دونیا د عیش و عشرت هر څه ورسره شته دی او بل پلو ته یو مزدور دی چې له سهاره تر بیګا پورې په دیارۍ پسې ګرځي او په ډېر مشکل سره خپلو بچو ته یو کپ ډوډۍ پیدا کوي. اوس که دغه مزدور دا بل دنیا داره سړی وګوري نو همداسې فکر به کوي چې دی خو په دنیا کې له هر ډول نعمتونو څخه برخمن دی.

خو که له دې سره سره د دې دواړو کورني ژوند ته هم وګورو نو پوه به شو چې هغه سړي چې د مزدورانو شمېر یې نشته دی، بې شمېره موټرې یې دي، ښې ډېرې پیسې لري او هر څه یې ډېر تېر دی خو کورنی وضعیت یې داسې دی چې د شپې تر هغې نه شي ویده کېدای تر څو چې د خوب ګولۍ ونه خوري.

او خوراک یې داسې دی چې په دسترخوان بېلا بېل نعمتونه ورته پراته دي خو دغه خان صاحب په کې یوازې یو ډول ساده خواړه خوړلی شي او

نور له هرڅه پرهېز دی بېلا بېل ډول مېوې ورته پرتې دي خو د ده په معده کې زخم دی او ډاکټر منعه کړی دی چې دا او هاغه شی به نه خورې چې ناروغي ته دې لا پسې زیاتوي اوس ټول خوراکونه او نعمتونه ده ته هېڅ دی.

تاسو ووایاست هغه سړی چې هر ډول نعمتونو څخه برخمن دی او هر څه ښه ډېر تېر لري خو خوبونه پرې حرام دي او له خوراکه هم بې برخې دی او یو مزدور چې د ورځې اته ساعته سخت کار کولو وروسته سابه سوکړک له ښې لوږې وروسته ښه په خوند سره خوري او کله چې د خوب لپاره بسترې ته لاړ شي نو سملاسي خوب ورځي اته یا لس ساعته ښه خوب کوي او بیا پورته کېږي.

اوس ووایاست په دې دواړو کې څوک په سکون کې دی؟

معلومه خبره ده چې که په دقت سره دې موضوع ته وګورو نو وبه وینو چې الله جل جلاله لومړي سړي ته هرڅه ډېر تېر ورکړي دي خو رښتینی سکون یې دویم سړي ته ور په برخه کړی دی. دا ټولې د الله جل جلاله د حکمت پرېکړې دي.

روزي یو نعمت او خوړل یې بل نعمت:

زما د پلار دې الله جل جلاله مرتبې لوړې کړي هغه به ویل له ډوډۍ خوړلو وروسته چې دا کومه دعا ویل کېږي:

الحمد لله الذی اطعمنی هذا ورزقنه من غیر حول منی ولاقوة، غفر له ما تقدم من ذنبه (ترمذي شریف، ابواب الدعوات، باب مایقول اذا فرغ من الطعام، د حدیث شمېره ۳۵۲۳)

یعنې د الله تعالی ډېر شکر دی چې ماته یې ډوډۍ راکړه او ماته یې دا روزي پرته زما له کوښښ او ځواک څخه راکړه. کوم سړی چې له ډوډۍ

وروسته دا دعا ولولي نو الله جل جلاله د هغه ټول ښخواني واړه ګناهونه ښښي.

بیا مې پلار وویل په دې روایت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم دوه ټکي جلا جلا یاد کړي دي، لومړی (رزقنیه) او دویم (اطعمنی) مانا الله جل جلاله ماته روزي راکړه او دا ډوډۍ یې رابانديو خوړه. اوس پوښتنه دا راولاړېږي چې کله د دواړو ټکو مانا یو ډول ده یعنې روزي یې راکړه او ډوډۍ یې راباندې وخوړه نو بیا یې دواړه ولې جلا جلا راوړي دي؟

د یوه ټکي یادولو بسنه کوله، بیا یې په خپله ځواب ووایه چې دواړه خبرې بېلې بېلې دي، ځکه چې د روزي ترلاسه کول یو خپلواک نعمت دی او خوړل یې دویم خپلواک نعمت دی. ځینې وخت د روزۍ د ترلاسه کولو نعمت موجود وي مانا په کور کې ډول ډول معیاري خواړه پاخه وي او هر ډول مېوې هم وي خو ولړه نه وي، معده خرابه وي او یا ډاکټر یې له خوړلو پرهېز راکړی وي. اوس په داسې حالت کې (رزقنا) شته دی خو (اطعمنا) نشته دی. الله جل جلاله روزي راکړې ده خو د خوړلو او هضمولو زور یې نه دی راکړی. په هر صورت په دې کې د الله جل جلاله حکمتونه او مصلحتونه شته دي چې چاته څه ډول نعمت ورپه برخه کړي.

د الله جل جلاله د حکمت پرېکړې:

د کینې درملنه دا ده چې کینه کوونکی باید داسې فکر وکړي بل سړي ته چې الله جل جلاله کوم ستر نعمت ورکړی دی د هغې له امله زما په زړه کې غم راپیدا کېږي نو څومره نعمتونه بیا الله جل جلاله تاته هم درکړي دي او هغه بل سړي ته یې نه دي ورکړي. کېدای شي الله جل جلاله له هغه

نه تاته ښه صحت در کړی وي، کېدای شي الله جل جلاله له هغه نه يې تاته ښه ښکلا در کړې وي يا يې کوم بل نعمت در کړی وي او هغه بيا ستا په خبر نه وي په ټولو دونياوي نعمتونو کې د الله جل جلاله حکمت او مصلحت نغښتې وي چې انسان نه پرې پوهېږي. که د غه ډول فکر وکړو نو بيا به مو د کينې ناروغي کمه شي.

د اردو يو متل:

په اردو کې دا يو متل مشهور دی چې الله دې پک ته نو کان نه ورکوي. دا ډېر له حکمته ډک متل دی، مانا يې دا ده چې که چېرې الله جل جلاله تاته پيسې او دارايي درکړې وای نو تا به څه نخرې کړې وای او په کوم عذاب کې به دې ځان راګېر کړی وی. څومره په بې قدرۍ به دې دا پيسې لګولی او څه حال به دې وی. اوس که الله جل جلاله تاته دا نعمتونه نه دي درکړي نو د يو مصلحت له مخې يې نه دي درکړي. په همدې اړه قران کريم فرمايي:

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ

[النساء: ۳۲]

تاسو د دغه شيانو غوښتنه مه ولې کوئ؟

د دې لپاره چې تاسو نه پوهېږئ که الله جل جلاله تاسو ته دغه نعمتونه درکړي نو ته به څه فسادونه وکړې تاسو به کيسې اورېدلي وي چې پلانکي سړي پلانکی نعمت غوښته خو کله چې يې ترلاسه کړ نو د دې لپآره چې ورته ګټور تمام شي په زيان يې تمام شو. د دې لپاره تر ټولو د مخه په دې فکر په کار دی چې دا کوم نعمت چې دې بل سړي ته ورکړل

شوی دی او زه پرې سوزم، دا په رښتیا سره د الله جل جلاله په تقدیر نیو که ده. کېدای شي تر دې تاسو ستر نعمت ولرئ چې له هغه سره به نه وی.

د خپلو نعمتونو په لور وګورئ:

دا ټولې خبرې له دې راولاړېږي چې انسان تل د خپل ځان پر ځای نورو ته ګوري. په خپله چې دی له کومو نعمتونو څخه برخمن دی هغې ته خو نه ګوري او نه پرې شکر وباسي د نورو نعمتونو ته یې سترګې نیولې وي. همدارنګه خپلو عیبونو ته هم نه ګوري خو د نورو خلکو عیبونه لټوي. وایي خپل عیب د ولو منځ دی چاته نه ښکاري. که چېرې انسان د الله جل جلاله لورې ورکړل شوي نعمتونه هر وخت یاد کړي نو بیا دې نورو ته په زړه کې کینه نه راولي که په هر حالت کې وي بیا هم الله جل جلاله پر تاسو د نعمتونو داسې باران کړی دی چې که تاسو د هغې په اړه فکر وکړئ نو د نورو خلکو په نعمتونو به درته هیڅ ډول کینه ونه درېږي.

تل له ځانه ټیټو خلکو ته ګورئ:

نن سبا زموږ په ټولنه کې ډېری خلک د نورو خلکو په کارونو کې ډېر کار لري. د مثال په توګه پلانکی سړی پیسې له کومه کوي؟ له کومه ځایه ورته راځي؟ دا کور یې څنګه جوړ کړ؟ دا څه رقم موټر یې اخیستی دی؟ د هرې خبرې جاج به اخلي او بیا د دغه ډول تفتیش او څېړنې پایله دا شي چې کله په دې راز پوی شي نو بیا یې پرې کینه نه راځي دغه وخت کې بیا ورته هغه مشهوره مقوله یادول اړین دي چې مخکې مو یاده کړه چې:

د دنیا په کارونو کې هر وخت له ځانه ټیټو خلکو ته ګورئ او د دین په کارونو کې تل له ځانه پورته خلکو ته ګورئ.

حضرت عبدالله بن مبارک او سکون:

حضرت عبدالله بن مبارک رحمة الله علیه فرمايي چې زه ښایسته موده د مالدارو په سیمه کې اوسېدم او له هغوی سره مې ناسته پاسته درلوده هغه مهال زه ډېر زیات خفه وم، ځکه چې هر څوک مې هم کتل نو کالي به یې له ما ښه ول، د هغوی د سورلۍ وسیله به له ما ښه وه، د هغوی کور به زما له کوره ښه و. بالاخره هر وخت به راسره دا غم و چې له هغه بل سره خو دا هر څه نعمتونه شته او له ماسره نشته دی نو زه تر ټولو زیات غمجن او بېوزله سړی یم.

بیا زه یو داسې ځای ته د اوسېدو لپاره لاړم چې هلته ټول غریبانان او ټیټ خلک اوسېدل او له هغوی سره مې ناسته پاسته پیل کړه. بیا نو زه ډېر په سکون کې شوم په داسې حال کې چې دلته معامله له هغه ځایه برعکس وه مانا دلته به زما د اغوستلو لباس له نورو خلکو ښه و. زما د سورلۍ وسیله تر بل هر چا ښه وه، زما کور به د هغوی له کوره ښه و، کله چې مې دا هرڅه وکتل نو بیا په رښتیا سره ډېر ډاډه شوم.

غوښتنې پای ته نه رسېږي:

په یاد ولرئ کوم سړی چې په دونیا ټولولو کې څومره مخکې هم لاړ شي بیا هم نه مړېږي. تاسو په دنیا کې تر ټولو مالداره سړي ځخه وپوښتئ چې ایا ته هر څه لرې؟ اوس خو تا ته هیڅ هم نه دي په کار؟ نو هغه به درته په ځواب کې ووایي چې زه خو لا نور هم غواړم. هغه هم په دې فکر کې

دی چې زما دارایي نوره هم ډېره شي. متنبي د عربي ژبې ستر شاعر دی هغه د نړۍ په اړه ډېره له حکمت ډکه خبره کړې ده وایي:
ژباړه: په دې نړۍ کې د هیچا ګېډه هم نه ده مړه شوې کله چې ستاسو یوه غوښتنه لا نه وي پوره شوي نو له هغې وروسته به سملاسي بله راپیدا کیږي. هره یوه غوښتنه یوه بله غوښتنه رازېږوي او هر حاجت یو نوی حاجت راز یږوي.

دا د الله جل جلاله وېش دی:

څومره به کینه وکړئ؟ تر کومه به د نورو په نعمتونو خفه کېږئ او زړه به خورئ؟ څکه له دې خبرې سره خو به تاسو خامخا مخېږئ چې یو څوک به له تاسو څخه په یو نعمت کې ښه وي او بل سړی به په بل کې له تاسو څخه ښه وي خو موږ تاسو باید دې ته فکر وکړو چې دا ټول د الله جل جلاله وېش دی. او الله جل جلاله په خپل حکمت او مصلحت سره دغه وېش کړی دی. موږ تاسو په دې حکمت او مصلحت نه پوهېږو. څکه چې موږ تاسو په یوه محدوده دایره کې فکر کوو.
ستاسو عقل محدود دی ستاسو د فکر کولو دایره محدوده ده، تاسو په یوه محدوده دایره کې فکر کوئ. خو د الله جل جلاله حکمت ډېر ستر دی هماغه ذات دغه پرېکړې کوي چې چاته کوم شی ورکړي؟ او چاته څه شی ورنکړي؟ بس که همداسې فکر وکړو نو د کینې ماده به بیخي له منځه لاړه شي او د کینې ناورغي به مو هم کمه شي.

د کینې دویمه درملنه:

د کینې د ناروغۍ دویمه درملنه دا ده چې کینه کوونکی باید له ځان سره فکر وکړي او ووایي ښه زما دا نه خوښیږي چې بل مسلمان وروړ سره مې مالي امکانات ډېر وي الله جل جلاله هر څه ډېر تېر ورکړي وي او د هغه امکاناتو ته په کتو زما په زړه کې کینه راولاړیږي دا ما ته ګټه نه شي رسولی خو زما مقابل لوری چې زه ورسره په زړه کې کینه ساتم هغه لا پسې ښه کیږي دونیا به یې هم تر ما ښه وي او په اخرت کې به هم تر ما ښه وي.

کینه کوونکی تل په زیان کې دی ځکه دی تل د نورو شتمنیو ته زوریږي او زړه یې خفه وي دا چې دی دغه شتمنۍ او امکانات نه شي ترلاسه کولی نو ښکاره خبره ده ترڅو چې ژوندی وي ورځ به یې تر بلې خرابیږي ښه اوس هغه څوک چې دا هرڅه لري د هغه دونیا خو ځکه ښه ده چې ډېر تېر لري او سات یې تېر دی او په اخرت کې یې ګټه دا شوه څومره چې خلک له ده سره زړه کې کینه ساتي هماغومره د ده په عملنامه کې ښېګڼې زیاتېږي او څرنګه چې هغه مظلوم دی نو په اخرت کې به یې هم مرتبه لوړه وي.

د کینې ځانګړنه دا ده چې دا انسان غیبت، عیب لټونه او بې شمېره نورو ګناهونو ته چمتو کوي او پایله یې دا کېږي چې په خپله د کینه ګر ښېګڼې د مقابل لوري عملنامې ته لېږل کېږي همدا راز کله چې ته د هغه غیبت کوې یا ورته ښېرا کوې نو ستا ښېګڼې د هغه عملنامې ته ورلېږل کېږي لنډه دا چې ته څومره کینه کوي داسې مانا لري چې ته خپلې ښېګڼې په یو پاکټ کې بندوي او هغه بل سړي ته یې لېږې اوس که یو سړي ټول عمر کینه کوي نو هغه به خپلې ټولې ښېګڼې شمېري او د هغه بل سړي په عملنامه کې به یې ور اچوي

د یوه بزرګ کیسه:

د یوه بزرګ کیسه ده وایي یو ځل چا ورته وویل بزرګ صاحب هغه پلانکي تا پسې ډېر بد رد ویل، نوموړي چې دا واورېدل نو غلی شو هیڅ ځواب یې ور نه کړ. کله چې مجلس پای ته ورسېده نو کور ته لاړه او هغه سړي چې په دې پسې یې بد رد ویلي ول هغه ته یې یوه ښه ډالی چمتو کړه او د هغه کور ته یې ورولېږله.
خلکو ورته وویل صیبه هغه خو په تا پسې بد رد ویل او تا هغه ته ډالی ولېږله؟ بزرګ ځواب ورکړ چې هغه پر ما احسان کړی دی چې په ما پسې یې بدې خبرې کړي دي ځکه زما ښېګنې یې لاپسې زیاتې کړې اوس خو زه هم باید د هغه د احسان په بدل کې څه ورته ورکړم ځکه هغه زما د اخرت ښېګنې لا پسې زیاتې کړې زه باید هغه ته په دونیا کې پر یوې ډالۍ ونازوم.

د امام ابوحنیفه له غیبت څخه ځان ژغورنه:

داخبره ډېره مشهوره ده چې د حضرت امام ابو حنیفه په مجلس کې به هیچا د بل سړي غیبت نه شو کولی. ځکه چې هغه به نه غیبت کولو او نه به یې غیبت اورېدلو. د هغه به مجلس کې به بیخي غیبت نه وه. یوه ورځ امام ابو حنیفه د خپلو شاګردانو پر وړاندې د غیبت او کینه کوونکي بدګنې بیانولې ویې ویل چې له غیبت سره ښېګنې له منځه ځي. همدارنګه ویې فرمایل غیبت یو داسې شی دی چې غیبت کوونکی خپلې ښېګنې هغه چاته ورلېږي چې غیبت یې کوي ځکه نو زه هیڅکله هم غیبت نه کوم او که کله مې کاوه هم نو د خپل مور او پلار غیبت به کوم ځکه که د غیبت له امله زما کومې ښېګنې له ما څخه لاړې هم شي

نو زما د مور او پلار عملنامې ته به لاړې شي مانا د کوهي خته به په کوهي ولګول شي او بل چاته به په لاس ور نه شي.
نغوته تو له دې خبرې ته ده چې غیبت کوونکی او کینه ګر په خپل زړه کې نورو ته ډېر بد غوارې خو هغه نه پوهېږي چې په حقیقت کې هغه بل کس ته ګټه رسوي هم په دنیا کې او هم په اخرت کې او خپل ځان ته په زوره زیان اړوي ځکه نو غیبت کول او کینه کول دواړه ډېر احمقانه کارونه دي.

د امام ابو حنیفه یوه بله کیسه:

حضرت سفیان ثوري رحمة الله علیه د امام ابو حنیفه رحمة الله علیه هم دوره دی دواړه په یوه دوره کې تېر شوي دي او دواړو په خپلو خپلو سیمو کې تدریس کاوه. یوه ورځ له حضرت سفیان ثوري رحمة الله علیه څخه چا وپوښتل چې د امام ابو حنیفه رحمة الله علیه په اړه ستا څه فکر دی؟ حضرت سفیان ثوري رحمة الله علیه ورته وفرمایل چې هغه ډېر بخیل سړی دی، پوښتنه کوونکي ورته وویل چې موږ خو د هغه په اړه اورېدلي دي چې هغه ډېر سخي سړی دی. حضرت سفیان ثوري رحمة الله علیه وفرمایل چې هغه دومره بخیل دی چې خپلې ښېګڼې هیچاته نه ورکوي او د نورو خلکو څخه ښېګڼې اخلي. هغه داسې چې خلک د هغه ډېر غیبت کوي او د هغه بدګڼې بیانوي چې له امله یې د خلکو ښېګڼې د هغه په عملنامه کې لیکل کېږي او په خپله خو هغه نه غیبت اوري او نه غیبت کوي ځکه نو خپلې ښېګڼې نورو خلکو ته ورکولو ته چمتو نه دی. لنډه دا چې د اخرت په لحاظ له هغه څخه ډېر بخیل سړی نشته

رښتینی مفلس څوک دی؟

په حدیث شریف کې راغلي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له صحابه کرامو څخه پوښتنه وکړه چې وو ایا ست رښتینی مفلس څوک دی؟ صحابه کرامو وویل چې مفلس هغه څوک دی چې پیسې ورسره نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل چې نه دا رښتینی مفلس نه دی. بلکې رښتینی مفلس هغه څوک دی چې له دې دنیا څخه ځان سره ډېر لمونځونه، ډېر ذکرونه، ډېرې روژې، ډېرې ښېګنې، یوسي خو کله چې د قیامت په ورځ الله جل جلاله ته د حساب کتاب لپاره حاضر شي نو هلته به ډېر خلک سره راټول وي یو به وایي چې ده زما پلانکی حق د پښو لاندې کړی و، دویم به وایي چې ده زما پلانکی حق له منځه وړی و، درېیم به وایي چې ده زما په پلانکي حق ګېډه اچولې وه. اوس هلته خو به روپۍ نه وي چې دی یې هغوی ته ورکړي او حق یې ادا شي. د هغې دنیا روپۍ خو ښېګنې دي نو الله جل جلاله به امر وکړي چې دې خلکو ته د هغه حق په بدل کې د دې سړي ښېګنې ورکړئ، اوس به نو یو سړی د ده روژې واخلي، بل به یې لمونځونه واخلي، بل به یې ذکرونه واخلي او په خپله مخه به ځي په دې ډول به د دې سړي ټولې ښېګنې ختمې شي خو د خلکو حقونه به ادا نه شي.نو الله جل جلاله به امر وکړي چې د حق د څښتنانو ګناهونه د ده په عملنامه کې واچوئ چې د هغوی حقوق ادا شي پایله به یې دا شي کله چې دی راغلی و ټوله عملنامه یې له ښېګنو څخه ډکه وه او اوس بېرته نه یوازې دا چې تش لاس روان دی بلکې د ګناهونو پېټې یې هم له ځان سره روا ن کړی دی. په رښتیا سره دا مفلس دی.

په هر حال کینې سره داسې ښېګنې له منځه ځي.

(ترمذي، ابواب الصفة القيامته، باب ما جاء في شان الحساب، حديث ۲۵۳۳)

که الله جل جلاله یو ځاته په خپل فضل سره د ائيني په ځېر سپېڅلی زړه ورکړي چې نه په کې کينه وي، نه په کې بغض وي، نه په کې غيبت وي، که څه هم نور يې په زړه کې نفلونه، ذکرونه، تلاوت نه وي خو زړه يې د ائينې په ځېر وي نو الله جل جلاله به د ده مرتبه دومره لوړه کړي چې هيڅ حد به يې نه وي.

د جنت زېرى:

حضرت عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه فرمايي چې يو ځل موږ له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره په مسجد نبوي کې ناست و، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل چې اوس کوم سړی مسجد نبوي ته له دې لوري را داخل شي هغه به جنتي وي. موږ چې هغه لوري سترګې ور پورته کړې نو له لږ ځنډ وروسته يو سړی مسجد نبوي ته په داسې حال کې راننووت چې له ږیرې نه يې د اودس اوبه څڅېدلې او په چپ لاس کې يې څپلکې نيولې وې. زموږ په زړه کې هم دا غوښتنه راپيدا شوه چې کاش موږ هم د ده په ځېر وي ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم پرې د جنت زېری وکړ. حضرت عبدالله بن عمر بن العاص رضی الله عنه فرمايي چې کله مجلس پای ته ورسېده نو زما په زړه کې دا فکر راپيدا شو چې زه بايد دا سړی له نږدې څخه وګورم چې داسې کوم عمل دی چې دا سړی يې کوي او رسول الله صلی الله علیه وسلم پرې د جنتي زېری هم وکړ. څرنګه چې هغه کور ته روان شو نو زه هم ورپسې غلی غلی شاته روان وم او په لاره کې مې ورته وويل چې زه دوه درې ورځې ستاسو په کور کې تېرول غواړم هغه راته اجازه راکړه، او زه د

هغوی کور ته لاړم. کله چې شپه شوه او بسترې ته لاړم نو ټوله شپه په بستره کې ویښ ناست وم ترڅو دا وګورم چې د شپې هغه پاڅیږي څه شی کوي.
خو ټوله شپه تیره شوه هغه بیخي راپورته نه شو ټوله شپه ویده وه، د تهجد لمونځ یې هم ونه کړ، سهار مهال پاڅېده. له دې وروسته هم ما په ټوله ورځ کې په هغه کې څه داسې ځانګړی کار ونه لیده چې ده ترسره کړ.(نه نفلونه، نه ذکر، نه تسبیح، نه تلاوت) بس خو چې کله به د لمانځه وخت راغی نو جومات ته به د لمانځه ادا کولو لپاره لاړ. ما چې دوه درې ورځې تېرې کړې او د هغه کوم ځانګړی عمل مې ونه لیده نو ورته کړه مې چې رښتیا خبره خو دا ده چې رسول الله صلی الله علیه وسلم تا ته د جنت زیری در کړ چې ته جنتي یې، زه د دې لپاره راغلم ترڅو ستا هغه عمل وګورم چې له امله یې الله جل جلاله تا ته دومره ستر مقام درکړی دی.
خو ما له تاسره دوه درې ورځې تېرې کړې او ستا کوم ځانګړی عمل مې تر سترګو نه شو. یوازې فرض او واجب ترسره کوې او خپل عادي ژوند تېروې. هغه راته کړه چې که رسول الله صلی الله علیه وسلم ماته دا زیری راکړی وي نو دا زما لپاره ستر نعمت دی زه کوم ځانګړی عمل نه کوم او نه ډیر نفلونه کوم، خو یوه خبره ده هغه دا چې تراوسه پورې زما په زړه کې د چا لپاره کینه نه ده راګرځېدلې.
کبد ای شي له دې امله الله جل جلاله زه له دومره ستر زیري څخه برخمن کړی یم. په ځینو روایتونو کې راغلي دي چې دا سړی حضرت سعد بن وقاص و چې له عشره مبشره صحابه وو څخه و.

د هغه ګټه زما زیان:

تاسو ولیدل چې د دغه سړي په عملونو کې نفلونه او ذکرونه نه ول بلکې یوازې زړه یې له کینې څخه پاک و. خپل زړه کې یې نورو خلکو ته کینه نه وه ساتلې او د ائینې په څېر یې سپېڅلی ساتلی و. که چېرې کینه ګر سړی فکر وکړي چې زه له چا سره کینه کوم د هغه په کې ګټه ده او زما په کې زیان دی نو له دې سره به یې د کینې ناروغي لږه کمه شي

د کینې درېیمه درملنه:

څرنګه چې ما مخکې هم وویل چې د کینې بنسټ د دونیا او مافیها سره مینه ده. نو د کینې درېیمه درملنه دا ده چې سړی له خپل زړه څخه د دونیا مینه او محبت وباسي ځکه چې د ټولو ناروغیو جرړې له دونیا سره مینه ده. او له زړه نه د دغې مینې د ویستلو لاره دا ده چې سړی دا فکر وکړي دا دونیا د څو ورځو ده. هر وخت چې وي سترګې به مو پټې وي د انسان لپاره به د ژغورنې بله لاره نه وي. د دونیا خوندونه، نعمتونه، پیسې، شهرت، عزت دا هر څه تر هغې دي تر کومه چې ژوندی وي خو کله چې سترګې پټې شوې دا هر څه لاړل تر دې وروسته به بیا د انسان لپاره د ژغورنې هیڅ لاره نه وي

د کینې دوه ډولونه:

یوه بله خبره هم واورئ او په دې پوهېدل هم ډېر اړین دي هغه دا چې د کینې د بدګنو په اړه دو سره کېدای شي تاسو ته دا پوښتنه راپیدا شي چې کینه خو کله نا کله په غیر اختیاري توګه هم راپیدا کېږي په ځانګړې ډول هغه مهال کله چې زموږ هم عمره، هم سیاله او هم مسلکه

سړی وي او له موږ څخه مخکې شي پر مختک وکړي نو موږ له ځان سره وايو چې ښه دا خو له موږ څخه مخکې شو. او بيا مو په زړه کې د هغه په اړه ډول ډول خبرې راپيدا شوې اوس خو نه موږ د دې کار اراده درلوده او نه مو په زړه کې راګرځېده خو په غير اختياري ډول دا خيال راغی له دې څخه څنګه ځان وژغورو؟ له دې څخه د ځان ژغورلو لاره څه ده؟

ښه ځان پوه کړئ چې د کينې يوه مرتبه دا هم ده چې د سړي په زړه کې دا راوګرځي هغه پلانکی سړی چې له کوم نعمت څخه برخمن دی، له هغه څخه دې دا نعمت واخيستل شي خو له دې فکر سره سره د کينه ګر په زړه کې د هغه سړي په اړه بدګنې هم راګرځي.

د مثال په توګه په مجلس کې چې کينې د هغه بدګنې بيانوي او غيبت يې کوي، دا کار د دې لپاره کوي چې د خلکو په زړه کې چې د هغه سړي په اړه کوم رښتينولي راپيدا شوې ده هغه ووځي. يا د دې کوښښ کوي چې له هغه سړي څخه دا نعمت واخيستل شي دا کينه خو بيخي حرامه ده د دې په حراموالي کې هيڅ شک او شبه نشته دی.

خو ځينې وخت داسې وي نورو ته چې کوم نعمتونه ورکړل شوي وي د هغې له امله د بل سړي زړه ډېر غمجن وي او وايي ده ته ولې دا نعمت ورکړل شوی دی؟دا ډول کينه بيا له نورو کينو سره توپير لري داسې چې لومړی سړی د هغه بل سړي نه غيبت کوي، نه يې بده وايي او نه يې بده غواړي بس يوازې دومره کوښښ کوي چې له هغه پلانکي سړي څخه دا نعمت واخيستل شي، زړه يې نه کرارېږي او تل وايي چې هغه ته دا نعمت ولې ورکړل شوی دی؟

په رښتيا سره دا هم کينه ده او ګناه لري خو د دې درملنه اسانه ده او له لرې پاملرنې سره له دې ګناه څخه ځان ژغورلی شو.

سملاسي توبه وکړئ:

کله چې مو په زړه کې دغه ډول خبرې راپیدا شي نو ورسره ورسره دې خبرې ته هم فکر وکړئ چې دا کینه څومره بد شی دی او دا زموږ زړه کې چې کومه خبره د هغه سړي د نعمت په اړه راپیدا شوې ده دا هم ډېره بده ده، کله چې مو دغه ډول خیال په زړه کې راپیدا شو نو سملاسي توبه وباسئ او فکر وکړئ زه خپل نفس او شیطان غولولی یم دا زما لپاره ستر عیب دی. لنډه دا چې کله مو له کینې سره سره په زړه کې د کینې بدي هم راوګرځېده نو د کینې ګناه کمېږي ان شاء الله

د هغه په حق کې دوعا وکړئ:

بزرګانو لیکلي دي چې کله مو په زړه کې د نورو خلکو نعمتونو په لیدلو سره کومه کینه راپیدا کېږي نو د دې یوه درملنه دا هم ده چې یوازې دې کښېني او له الله جل جلاله څخه دې د هغه په حق کې دوعا وکړي چې یا الله جل جلاله تا هغه انسان ته دا نعمت ورکړی دی نور یې هم ورزیات کړه. کله چې هغه سړی دا دوعا غواړي نو په زړه به یې سخته تمامه شي خو دا دوعا په زوره وکړئ چې یا آالله جل جلاله هغه ته نور هم پرمختګ ورپه برخه کړې د هغه په نعمت کې نور هم برکت واچوې او له دې سره سره په خپل حق کې هم دا دعا وکړئ چې یا الله جل جلاله د دغه نعمت په اړه چې زما په زړه کې کومه کینه راپیدا کېږي په فضل او کرم سره یې له منځه یوسه لنډه دا چې دا درې کارونه وکړئ اول دا چې په زړه کې مو کومه کینه راپیدا شوې ده او د هغه د نعمت د زوال په اړه مو کوم خیال زړه کې راګرځېدلی دی له زړه نه یې بد وګڼئ. دویم دا چې د هغه نعمت په اړه د خیر دعا وکړئ. درېیم دا چې په خپل حق کې دعا وغواړئ چې یا

الله جل جلاله د غه کینه زما له زړه نه وباسه که له دې درې کارونو وروسته مو بیا هم په زړه کې کوم غیر اختیاري خیال راګرځي نو بیا به مو پرې الله جل جلاله نه نیسي. ان شاء الله

خو که په زړه کې مو خیال راګرځي او دغه خیال بد نه ګڼئ او نه یې د ورکاوي فکر کوئ او نه یې جبران کوئ نو په دې صورت کې دا کار له ګناه څخه خالي نه دی.

د حق له منځه تللو سپیناوی:

دا مساله زه بیا بیا کوم چې د کومو ګناهونو اړیکه د الله جل جلاله سره ده مانا په هغه پورې اړه لري نو د دغو ګناهونو درملنه اسانه ده توبه وکړئ او دغه ګناه به مو وبښل شي. خو د کومو ګناهونو اړیکه چې له بنده ګانو سره تړلې ده هغه یوازې په توبې ویستلو سره نه بښل کېږي تر څو چې درته په خپله د حق څښتن ببښنه ونه کړي او هغه مو ونه بښي یا مو تر څو د هغه حق نه وي پرځای کړی تر هغې نه بښل کېږي

کینه داسې ده چې که په ژبه مو د دې نوم واخیسته او د دې کینې په پایله کې مو د هغه غیبت وکړ یا مو د هغه لپاره بد وغوښتل نو بیا د دا کینه په د بنده ګانو په حقوقو پورې اړه لري، نو تر څو چې مو هغه سړی ونه بښي دا ګناه نه بښل کېږي.

خو که کینه مو په زړه کې وي، او په ژبه مو د هغه نه غیبت کړی وي او نه مو د دغه نعمت د ورکاوي کوم عملي کار ته لاس نه وي پورې کړی نو په دغه وخت کې د دې کینې اړیکه له حقوق الله سره ده. د دغې ګناه ببښنه پرته له دې چې له هغه سړي څخه وغوښتل شي نه ببښل کېږي. نو تر کومه چې کینه په زړه کې وي تر هغې پورې سړی پوهېږي چې خبره لا په ولکه

کې ده خو که له زړه را ووتله او خولې ته راغله او عملي بڼه يې غوره کړه نو بيا يې مخنيوی ستونزمن کېږي او د ښنلو هيڅ لاره يې نه وي

د دين په کارونوکې رشک(مانا کاشکې زه هم داسې وی) کول ښه دي:

که د پرهېزګارۍ له املهمو په زړه کې دا راوګرځي چې کاشکې زه هم د پلانکي غوندې وی نو دا ښه خبره ده. همدارنګه رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

لاحسد الا فی اثنتين رجل اتاه الله مالا فسلط علی هلكته فی الحق ورجل اتاه الله الحكمة فهو يقضی بها ويعلمها. (صحيح بخاری كتاب العلم باب الاغتباط فی العلم والحكمة حديث نمبر ۷۳)

په دې حديث کې له کينې څخه موخه رشک دی. مانا يو سړی دی چې الله جل جلاله ډېر مال دولت ورکړی دی او د الله جل جلاله په لاره کې يې لګوي او خپل اخرت پرې ښه کوي نو که اوس يو سړی ووايي چې که دغه سړي غوندې مال دولت ماته هم الله جل جلاله راکړی وی نو مابه هم د الله جل جلاله په لاره کې لګولی وی په زړه کې دا ډول نيت ساتل په کينه کې نه راځي. لنډه دا چې د دين په کارونو کې کې مو په زړه کې دغه ډول فکر راګرځي نو دا په کينه کې نه راځي.

د دنيا په کارونوکې رشک(مانا کاشکې زه هم داسې وی) کول ښه کار نه دی:

خو که د دنيا د مال دولت په اړه مو په زړه کې داسې راوګرځي چې له پلانکي سره ډېرې پيسې دي، پلانکي ډېر مشهور دی، د پلانکي خلک ډېر درناوی کوي نو دا ښه کار نه دی. ځکه چې له دې خبرو څخه بالاخره

حرص راپیدا کېږي او له حرص وروسته د کینه د راپیدا کېدلو هم اندېښنه وي. که دغه ډول خبرې مو کله په زړه کې راوګرځېدلې نو سملاسي داسې فکر وکړئ چې که هغه سړي ته الله جل جلاله دغه نعمتونه ورکړي دي نو ماته يې هم ډېر نعمتونه راکړي دي چې هغه ته يې نه دي ورکړي او کوم نعمتونه چې ماته نه دي راکړل شوي نو په دې کې به زما خیر وي کېدای شي الله جل جلاله د کوم مصلحت له مخې ماته دغه نعمت نه وي راکړی.

که چېرې يې هغه نعمت ماته راکړی وی نو کېدای شي زه په کوم ستر غم کې راګېر شوی وای. لنډه دا چې دغه ډول خبرې له خپل زړه څخه وباسئ. دا یو څو خبرې مې د کینې په اړه له تاسو سره شریکې کړې الله جل جلاله دې موږ او تاسو ټولو ته پر دې د پوهېدلو توفیق راکړي او له دې څخه دې الله جل جلاله موږ او تاسې وژغوري. امین

د شیخ او پالونکي اړتیا:

لکه څرنګه چې ما بیا بیا وویل چې د باطن څومره ناروغۍ دي، د باطن څومره بد اخلاقۍ او ګناهونه دي له دې څخه د ژغورلو اصلي درملنه دا ده چې له کوم درملنه کوونکي سره وکتل شي. که چېرې یو ډاکټر ناروغ له ځان سره کینوي او بنه يې په دې پوه کړي چې تبه په حقیقت کې څه شی وي؟ لاملونه يې څه دي؟ درملنه او درمل يې کوم کوم دي؟ خو کله چې په دې سړي تبه راشي نو د ډاکټر هغه خبرې چې ده ته يې کړي د هغې په یادولو سره دی کولی شي چې خپله درملنه وکړي؟

معلومه خبره ده چې دغه سړی داسې نه شي کولی، ځکه چې حالات سره توپیر کوي او ځیني وخت درمل هم خپل خاصیت په ځینو حالتونو کې بدلوي او موږ يې په خپل سر نه شو کارولی مانا ډاکټر ته مراجعه کول

اړین وي همدارنګه دا د باطن ناروغۍ دي، د مثال په توګه ریاکاري، کینه، بغض، دوښمني، غرور، تاسو خو د دې په حقیقت وپوهېدلئ نو کله چې یو له تاسو څخه په دغه ډول ناروغیو اخته شو، باید داسې یو چاته مراجعه وکړي چې هغه خپله درملنه کړې وي او د نورو په درملنه کې ښه پوی وي. هغه ته ووایي چې زما په زړه کې دغه خبرې او وسوسې راپیدا کېږي زه څه وکړم؟ د دې څه درملنه ده؟ نو بیا ورته هغه سمه درملنه وړاندیز کوي.

خو کله نا کله داسې کېږي چې سړی ځان ناروغه کړي او ناروغه نه وي ځینې وخت داسې کېږي چې سړی ځان روغ احساسوي خو په رښتیا سره روغ نه وي بلکې ناروغ وي. ځینې وخت بیا داسې کېږي چې د یو سړي چې کومه درملنه وي هغه پرېږدي او بل پلو ته مخه کړي. نو بنیادي خبره دا ده چې باید یوه شیخ ته مراجعه وشي او هغه ته خپل ټول وضعیت وویل شي او هغه چې ورته کومه درملنه وښايي باید هماغه عملي شي. الله جل جلاله دې موږ او تاسو ته په دې د عمل کولو توفیق راکړي. امین

د ژباړې پای
د یکشنبې شپه.
پوره اته بجې
د لیندۍ ۲۵ مه ۱۳۹۱ المریز
اتحاد لیلیه خپله خونه

خپل نیتونه سم کړئ

بِسۡمِ اللهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

○

-یوازې هغه عمل الله تعالی ته د منلو وړ دی، چې موخه مو ترې د هغه رضا وي، حضرت عمر رضي الله تعالی عنه څخه روایت دی، وایي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي:

د انسانانو ټولې کړنې په نیت پورې تړلې دي او د نیتونو له مخې به هر انسان ته د خپلو کړو اعمالو خواره لاسته ورځي، کوم سړي چې د الله تعالی رضا او د هغه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د پیروی لپاره هجرت وکړ، نو الله تعالی به دده هجرت په خپل درکې ومني، خو که چا هجرت وکړ او موخه یې د الله تعالی رضا او د هغه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم پیروي نه وه، یا یې مادي ګټو لپاره کړې وي، یا د کومې ښځې د نکاح کولو هجرت وکړي، دا نو د الله تعالی د رضا په خاطر نه دی د خپلو شخصي ګټو په خاطر یې کړی دی او د همدې بدله به ورسېږي [بخاري او مسلم].

وضاحت:

کومه ژباړه، چې مو د حدیث په اړه پورته وکړه، له هغې څخه د حدیث مانا ښه په ډاګه کېږي او تر دې نور وضاحت ته اړتیا نه

لري، خو موږ دلته ورسره څو کرښې نورې هم ورزیاتوو او د دې موضوع د لا روښانولو او ګټې اخیستلو لپاره پرې بحث کوو.

دغه حدیث مسلمانانو ته دا پیغام ورکوي، چې د هر ښه او بد، سولې، سلا، فساد او نورتولو کارونو سرچینه په نیت پورې تړلې ده او دا هرڅه چې څوک ترسره کوي، دا د دوی د نیتونو ښکارندوی دی.

مانا، نېک کارونو ته هغه وخت ښه ویلی شو، چې په حسن نیت او ښه نیت سره سرته ورسېږي او که کوم ښه کار هم د بد نیت له مخې وکړو، نو که هر څومره ګټور وي، حساب یې پر نیت کېږي، د ښه نیت لپاره یې نه دی کړی، ځکه ورته ښه نه شو ویلی.

لنډه دا چې الله تعالی زموږ په نیتونو، ظاهري او باطني تولو کارونو باندې پوی دی، هغه سره زموږ د تولو کارونو حساب شته او هغه ذات زموږ تول کارونه نیت پورې تړلي بولي.

ناسم پوهېدل:

ځینې خلک دا فکر ونه کړي، چې راځه خو دا ناسم او بې لارې کار دی، دا به په ښه نیت سره ترسره کړم، یا داسې وانګېرې، چې که څوک بد کارونه په ښه نیت سره وکړي، نو دغه بد کار به په ښه کار واوړي او دغه سړي ته به یې ثواب ور کړل شي.

د مثال په توګه یو سړی دی، له دې امله غلا او سوکې کوي، چې له غلا شویو روپو څخه به غریبانو سره مرستې وکړي، نو

دغه سړي ته ثواب ورکول کېږي

اصل خبره داده، کوم کارونه چې په خپل ذات کې بد دي، یا خراب دي او له کومو څخه چې الله تعالی او د هغه رسول منعه کړي، یو په هغې کارونو کې د ښه نیت لپاره ښېخي سوال نه راپیدا کېږي، هیڅ امکان نه لري

په هر حال، هغه کارونه خو د الله تعالی له غضب څخه نه دي خوندي او د هغوی په کارونو او نیتونو د ښه سړیتوب او سپېڅلتیا گومان کوي، دا د هغوی لپاره دویمه سزا ده، ځکه دا د الله تعالی له دین سره یو ډول ټوکې دي

له حدیث شریف څخه معتبره لاره نشته او دغه حدیث داسې وایي، چې ښه اعمال که په بد او ناوړه نیت سره ترسره شي، نو هغې ته بیا نېک اعمال یا ښې کړنې نه شو ویلی، لنډه دا چې کوم کارونه په بد نیت سره ترسره کېږي، پایله به یې هم بده وي

د مثال په توگه، یو انسان لمونځ ډېر په خشوع او خضوع سره کوي، ددې لپاره چې خلک ورته دیندار او پرهېزگاره ووایي او له دې امله یې خلک قدر وکړي، نو دې حدیث ته په کتو سره ویلی شو، چې له الله تعالی سره د دغه سړي د عبادت او لمانځه په اړه هیڅ قدر او ارزښت نشته، یا یو بل سړی دی، د کفر له هېواده د اسلام هېواد ته هجرت کوي، خو موخه یې له هجرت څخه د الله تعالی رضا نه، بلکې غواړي چې د هجرت په دغه نوي ځای کې له یوې مېرمنې سره واده وکړي، نو د داسې هجرت اجر او ثواب له الله تعالی سره نشته، بلکې جزا به یې هم ورکول

کېږي، دا د پورتني حدیث لنډه او ساده مانا ده.

- که یوه ستره کړنه له اخلاص او د الله تعالی رضا لپاره نه وي، نو تاسو به جهنم ته ورسوي.

په یو حدیث شریف کې راغلي دي، د قیامت په ورځ به د درې ډوله خلکو په اړه دوزخ ته د وراچولو پرېکړه وشي، تر ټولو د مخه به هغه سړی راوغوښتل شي، چې په جهاد کې شهید شوی وی، کله چې راوستل شي، نو الله تعالی به ورته خپل ټول هغه نعمتونه مخې ته کړي، چې په دنیا کې ورته ورکړل شوي ول، بیا به ترې الله تعالی پوښتنه وکړي، وبه وایي، تا د دغو نعمتونو حق پرځای کړی و؟ او څه دې وکړل؟ هغه به ورته په ځواب کې ووایي: ای خدایه! ما خو ستا په لاره کې جهاد وکړ او ستا د رضا لاسته راوړلو په خاطر مې خپل ځان قرباني کړ، الله تعالی به ورته وفرمایي: ته دروغ وایې، تا یوازې په دې خاطر جهاد کړی و، چې ته په زړورتیا مشهور شې او هماغسې وشول په دنیا کې ستا د زړورتیا نوم خپور شو، نو د الله تعالی په امر سره به په جهنم کې واچول شي.

همدارنګه یو دیني عالم او د قرآن کریم عالم به د الله تعالی عدالت ته راوغوښتل شي، الله تعالی به ترې پوښتنه وکړي، چې تا کوم کارونه کړي ول؟ هغه به ورته په ځواب کې ووایي، چې ای پروردګاره! ما ستا دین او ستا کتاب زده کړ او بیا مې خلکو ته وروښوده او دا هرڅه مې ستا د رضا په خاطر وکړل، الله تعالی به ورته وفرمایي، ته دروغ وایې، تا دا هرڅه د دې لپاره کړي ول، چې خلک درته قاري، مولوي او عالم ووایي، بیا به د الله تعالی

په امر سره دا هم دوزخ ته ورو غورځول شي

بيا به يو داسې سړی راوغوښتل شي، چې هغه ته الله تعالی د هر مال، جايداد ورکړی وي، له هغه به پوښتنه وشي، تا څه وکړل؟

هغه به په ځواب کې ورته ووايي، ای الله تعالی! ما د خير ښېګڼې هيڅ داسې ځای نه و پرېښی، چې ستا د رضا لپاره مې ورسره مالي مرسته نه وي کړې، الله تعالی به ورته وفرمايي، ته دروغجن يې، تا دا هرڅه ددې لپاره کول، دا مال، دارايي، پيسې او هرڅه دې ځکه لګول، چې خلک درته سخي ووايي او ستا د سخاوت کيسې وکړي، بيا دغه سړی هم دوزخ ته ورو غورځول شي. [مسلم]

الله تعالی دې موږ له نفاق، ريا او د نيتونو له فساده وژغوري. آمين.

لنډه دا چې د الله تعالی پر وړاندې هغه کارونه د منلو وړ دي، چې په هغې کې مو نيت پاک وي، په دين کې د هېته اخلاص وايي.

په قران شريف کې د اخلاصمندو او غير اخلاصمندو يو مثال:

د قرآن کريم په لاندينيو دوه آياتونو کې د دوه ډوله صدقه او خيرات ورکوونکو يادونه شوې ده، يو هغه خلک دي، چې د نوم او ځان ښودلو لپاره د رضا په خاطر د بېوزلو، غريبانو او فقيرانو سره مرستې کوي.

د دغو دواړو خلکو کارونه، چې موږ تاسو وينو، نو تو پير يې

نه شو کولی او دا څرګنده خبره ده، چې زمونږ سترګې د دوی ترمینځ قضاوت نه شي کولی، خو قرآن شریف بیا ددې دواړو په اړه وايي، دا چې د دوی نیتونه سره توپیر لري، نو څرګنده خبره ده، چې پایلې به یې هم سره ورته نه وي.

[كَالَّذِي يُنفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝]

ژباړه: چې خپل مال محضې خلکو ته د ښودلو لپاره لګوي او نه یې پر خدای ایمان وي او نه یې پر آخرت، د هغه د لګښت مثال داسې دی، لکه یوه ښویه تیږه، چې دوړه پرې ناسته وي، کله چې جړی پرې ووریږي، ټوله دوړه ترې یوسي او تیږه هماغسې ښویه سوتره پاتې شي، دې خلکو چې په خپل ګومان سره د خیرات کومه نېکي ګټلې ده، له هغې نه هیڅ شی د هغو لاس ته نه ورځي او کافرانو ته سمه لاره ښودل د الله عادت نه دی.

[وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ]

ژباړه: د دې پر خلاف، کوم خلک چې خپل مالونه یوازې د الله د خوشحالولو لپاره په ډاډه زړه او ثبات لګوي، د هغو د لګښت مثال داسې دی، لکه چې په کومه مځکه کې یو بڼ وي، که شېبه باران پرې ووریږي، نو دوه چنده مېوې نیسي.

نو دا چې دواړو کسانو یو ډول نېک کار ترسره کړی دی، له

غریبانانو او بېوزلو سره یې مرستې کړي دي، خو د یو نیت یوازې د ځان ښودنې و، نو پرته له دې چې په دنیا کې یې خلکو یوازې صفت کاوه، له دې پورته هیڅ په لاس ورنغلل او ده همدا غوښتل، چې خلک زما د دغه کار په اړه ښې تبصرې وکړي، خو دویم سړي دغه د خیر ښېګڼې او صدقې کار یوازې د الله تعالی د رضا لپاره کړی و، الله تعالی هغه په خپل پاک نیت سره وستایه او هغه ته یې هماغسې بدله هم ورکړه، لنډه دا چې دا هغه الهي قانون دی، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یې په یوه حدیث شریف کې په اړه داسې وایي:

په دې دنیا کې موږ یوازې د خلکو ظاهري کار ته ګورو او پرېکړې کوو، خو په آخرت کې ټولې پرېکړې د نیتونو له مخې کېږي

دا دنیا چې موږ تاسو په کې ژوند کوو، زموږ د حواسو او درک کولو دایره د خلکو ظاهري څېرې او کارونو ته په کتو پورې محدوده ده، مانا دلته موږ د خلکو ظاهري کارونو ته په کتو سره د هغه د ښه او بد تمیز کولی شو او د همدې له مخې هغه سره چلند کوو، اړیکه ورسره ساتو، تر ظاهري کارونو ور اخوا موږ د خلکو له زړونو، نیتونو او د سینو له رازونو نه یو خبر، څکه حضرت عمر فاروق رضي الله تعالی عنه وفرمایل:

[نَحْنُ لَكُمْ بِالظَّاهِرِ وَاللّٰهُ يَتَوَلَّى السَّرَائِرِ]

ژباړه: زموږ کار دا دی، چې ظاهر ته په کتو سره امر وکړو او پټ رازونه په الله تعالی پورې اړه لري، یوازې هغه پرې پوهېږي،

خو د قیامت په ورځ به الله تعالی د خپل علم الغیب له مخې د خلکو نیتونو او زړونو د ارادې له مخې پرېکړې کوي، لکه څرنګه چې په دې دنیا کې د خلکو ظاهري څېرې او اعمالو ته په کتو سره موږ پرېکړه کوو، د قیامت پر ورځ به دا خبره برعکس وی، هلته به الله تعالی د هغوی دننه زړه ته ګوري او ظاهري کارونه به له هماغو خلکو سره پرېږدي

د دغه حدیث ځانګړې ارزښت:

دا حدیث د رسول الله صلی الله علیه وسلم له هغو هر اړخیزو، پراخه او ټول منلو لارښوونو څخه دی، سره له دې چې لنډ حدیث دی، خو د مانا او مفهوم له مخې په کې د دین یوه ستره برخه رانغښتې ده او د سمندر په کوزه کې مانا ترې اخیستل کېږي

تردې پورې چې ځینو امامانو ویلي دي، په دغه حدیث شریف کې د اسلام یوه بشپړه برخه راخیستل شوې ده او دا مبالغه نه ده، څکه کومه خبره چې دغو امامانو کړې ده، دا رښتیا ده، څکه د اصولو له مخې اسلام درې برخې لري، اول ایمان، دویم اعمال او درېیم اخلاص دا چې په یاد حدیث شریف کې ټول بحث په اخلاص شوی دی، نو څکه ویلی شو، چې د اسلام یوه بشپړه برخه په کې راخیستل شوې ده، اخلاص یو داسې شی دی، چې زموږ د ورځني ژوند په هر ګام او هر کار کې اړین دی، په ځانګړي ډول، کله چې یو بنده د نېکو او ښو کارونو لړۍ پیل کړي، که علمي او یا عملي، نو پرته له اخلاصه یې سرته نه شي رسولی، څکه ډېرو سترو امامانو خپل کتابونه له همدې حدیث څخه پیل کړی دی، امام بخاري رحمه الله خپل کتاب (جامع

صحیح) او تر هغې وروسته بغوي خپل کتاب (مصابیح) له همدې حدیث شریف څخه پیل کړی دی، د حدیثو حافظ ابن مهدي وایي، هرڅوک که کوم دیني کتاب لیکي، نو ښه خبره دا ده، چې پیل یې په همدغه حدیث شریف سره وکړي، مخکې بیا وایي، که چېرې زه په خپله وغواړم، کتاب ولیکم، نو هر څپرکی به یې له همدې حدیث شریف څخه پیلوم [فتح الباري]

{إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِامْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوِ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ}

ژباړه: د انسانانو ټولې کړنې په نیت پورې تړلې دي او د نیتونو له مخې به هر انسان ته د خپلو کړو اعمالو خواره لاسته ورځي، کوم سړي چې د الله تعالی رضا او د هغه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د پیروۍ لپاره هجرت وکړ، نو الله تعالی به دده هجرت په خپل درکې ومني، خو که چا هجرت وکړ او موخه یې د الله تعالی رضا او د هغه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم پیروي نه وه، یا یې مادي ګټو لپاره کړي وي، یا د کومې ښځې د نکاح کولو هجرت وکړي، دا نو د الله تعالی د رضا په خاطر نه دی د خپلو شخصي ګټو په خاطر یې کړی دی او د همدې نیت بدله به ورسېږي [بخاري او مسلم].

د حديث شريف د ويلو اړتيا:

تردې حديث وروسته رسول الله صلی الله عليه وسلم د لا ښه پوهېدا په خاطر د هجرت مثال راوړی دی، فرمايي، په دغه وخت کې مدينې منورې ته هجرت کول د هر مسلمان لپاره اړين و، ځکه چې په مکه معظمه او نورو کليو کې له کافرانو سره د مسلمانانو شپې سختې شوې او مسلمانانو نه شول کولی له هغوی سره اسلامي ژوند تېر کړي.

هجرت کوونکو د دين د سرلوړی او په يوه پاک اسلامي چاپېريال کې د مسلمانانو په حيث د ژوند تېرولو لپاره خپل خوږ استوګنځی پرېښود او يوه پردي ځای ته ولاړل، هلته يې د هجرت ټولې سختی پر ځانونو ومنلې او دا هرڅه يې يوازې د الله تعالی د رضا لپاره وزغمل، په دغو هجرت کوونکو کې يو سړی داسې هم و، چې هغه يوې مېرمنې ته د نکاح کولو وړانديز وکړ او دغه مېرمن په مدينه منوره کې اوسېده، هغه سړی بل ځای کې اوسېده، ښځې ورته په ځواب کې وويل، که ته مدينې منورې ته راشې، نو زه درسره نکاح کولی شم، هماغه و، چې دغه سړي هجرت وکړ او له هغې ښځې سره يې نکاح وکړه، نو صحابه کرامو به کله کله هغه ته د (قيس د لور) مهاجر وايه

له دې امله رسول الله صلی الله عليه وسلم په دغه حديث شريف کې د هجرت يادونه او مثال راوړ، که نه په هرعمل کې نيت همداسې رول لري، که نيت چا د بد کار کړی وي، بد بهويني او که د ښه کار نيت يې کړی وي، ښه به ور کول کېږي

دا حدیث درېیمه برخه علم دی:

حضرت امام شافعي رحمه الله او امام احمد رحمه الله وایي، چې دا حدیث د ټول علم درېیمه برخه ده، ځکه چې انساني کړنې له درې شیانو څخه راووځي.

۱. زړه ۲. ژبه ۳.له نورو غړو څخه

او نیت زړه پورې تړلی دی او زړه پورې چې کوم اعمال تړلي وي، په همدې حدیث کې یادونه شوې ده.

همدارنګه امام شافعي رحمه الله دا هم فرمایلي دي، چې دا حدیث د فقې د یو ستر څپرکي ښکارندوی دی او علماوو دې حدیث شریف ته د (ثلث الاسلام) درېیمه برخه اسلام لقب ورکړی دی.

حضرت امام ابو داود رحمه الله فرمایلي، چې دا حدیث نیمه فقه ده.

د تېرې زمانې ټولو علماء کرامو خپل کتابونه له همدې حدیث څخه پیل کړي دي، امام بخاري رحمه الله هم خپل کتاب په همدې حدیث سره پیل کړی دی، همدارنګه مشکوة شریف کې هم له همدې حدیث څخه پیل شوی دی، محدث عبد الرحمن بن مهدي رحمه الله فرمایي، هر لیکوال ته بویه، چې خپل کتاب له همدې حدیث څخه پیل کړي

د عادت او عبادت تو پیر په نیت سره کوو، یو عبادت له بل څخه د نیت په واسطه افضلیت مومي، لکه څرنګه چې د نفلو او

فرضي لمونځونو تو پیر په نیت سره کېږي

که د عادت له مخې یو سړی خوراک، څښاک او کوروالی پرېږدي، نو روژه یې نه کېږي، ځکه چې د روژې د ثواب لپاره د روژې نیت ډېر اړین دی.

شرعي هجرت او هېواد پرېښودنه:

نن سبا خلک یوازې هېواد پرېښودو ته هجرت وایي، که څه هم په نیت کې یې دا خبره نه وي، چې وطن د الله تعالی د رضا لپاره پرېږدم او که بل هېواد ته د تلو پر مهال که په لاره کې هر څومره روا ناروا وکړي، د ډېرو حقوق تر پښو لاندې کړي او هغه ځای ته په رسېدو سره که ډېر داسې کارونه وکړي، چې الله تعالی ترې منعه فرمایلې وي، سره له دې ټولو بې لاریو به ورته هجرت وایي، خدای تعالی دې مو د نفس له فریبه وساتي، چېرته د صحابه کرامو رضوان الله علیهم هجرتونه او چېرته اوسني هېواد پرېښودل، چې حتا لمونځونه هم نه په کې ادا کېږي.

د اخلاص اړتیا:

اخلاص ډېر مهم شی دی، ترڅو پورې چې مو نیت سپېڅلی نه وي او زړه کې مو دا نه وي، چې د دغه کار له ترسره کولو مې موخه د الله تعالی رضا ده، تر هغې هیڅ یو عمل ته بنایسته نه شو ویلی.

بزرګان وایي، که په یو کار کې مو یو نیت د دین وي او یو د دنیا بیا هم هغې کار ته اخلاص نه شو ویلی، لکه له روژې نیولو موهدف دا وي، چې د ډوډۍ له پخولو به هم خلاص یم او د

ناروغۍ له امله به يو ډول پرهېز هم يم، يا له حج کولو څخه مو موخه دا وي، چې يو بهترين او الله تعالی ته خوښ عبادت دی، خو ورسره دې دا هم زړه کې وي، چې څه خو چکر به مې هم شي، سيل ميل به هم وکړم، يا دې په اعتکاف کې نيت دا وي، چې څه دا يو ښه عبادت دی، ثواب يې هم ډېر دی او يو څو ورځې به د کور له کرايه هم خلاص يم، يا غريبانانو او بېوزلو سره مې ځکه مرسته وکړه، چې ثواب هم لري او خوله يې هم بنده شوه، نو دا ټول خيالات چې ستاسو په زړه او ذهن کې راګرځي، دا له اخلاصه وتلي دي، ځکه چې د شيطان مکر او جل ول مو د دغې نعمت ترلاسه کولو ته نه پرېږدي.

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايي، چې که يو څوک په داسې حال کې له دنيا څخه لاړه، چې يوازې له الله تعالی سره يې د زړه له اخلاصه مينه درلوده، لمونځ يې کاوه او زکات يې ورکاوه، نو دغه سړی په داسې حال کې له دې دنيا څخه لاړه چې الله تعالی ورڅخه رضا دی.

له حضرت ابو فراس رضي الله تعالی عنه څخه روايت دی، چې وايي يو ځلې له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه يو سړي پوښتنه وکړه، چې ايمان څه شی دی؟ رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته کړه، چې اخلاص... !!!

حضرت معاذ بن جبل رضي الله تعالی عنه فرمايي، کله چې رسول الله صلی الله عليه وسلم زه د يمن د حاکم په حيث وټاکلم او لېږلم يې، نو ما رسول الله صلی الله عليه وسلم ته کړه، چې ماته نصيحت وکړه، رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل، په خپل

دین کې اخلاص کوه، نو ستا لږ عمل به دې هر شمېرل کېږي

حضرت ثوبان رضي الله تعالی عنه فرمايي، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي، اخلاص کوونکو ته زېری ورکوم، چې دوی د لارښوونې او سمې لارې ډیوې دي، چې له امله به یې هره توره شپه سبا شي.

حضرت سعد رضي الله تعالی عنه فرمايي، چې ما خپل خان له ځینو صحابه کرامو څخه لوړ وګاڼه، نو په دې وخت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، چې الله تعالی له دې امت سره مرسته د ضعیفو او کمزورو خلکو د دعا، د هغوی د لمانځه او د هغوی د اخلاص له مخې کوي.

حضرت ابو امامه رضي الله تعالی عنه فرمايي، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یو سړی راغی او پوښتنه یې ترې وکړه، چې ای د الله تعالی پیغمبره! یو سړی جهاد کوي او غواړي، چې ثواب او شهرت دواړه ترلاسه کړي، نو څه باید وکړي؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، هیڅ دې نه کوي.

دغه سړي درې ځلې دا پوښتنه وکړه او رسول الله صلی الله علیه وسلم همدغه ځواب ورکړ، بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، بې له شکه الله تعالی هغه کار خوښوي او قبلوي، چې موخه ترې د الله تعالی رضا وي.

لنډه دا چې که څوک غواړي، چې ډېر ثواب وګټي، نو هغوی دې د ډېر اخلاص ساتلو کوښښ وکړي.

د ځان ښودنې غندنه:

له دې حقیقت څخه انکار نه شي کېدای، چې که د یوه سړي له یوه کار څخه موخه د الله تعالی رضا نه وي، نو خامخا به د دنیا اړوند کومه ګټه ورپورې تړلې وي، لکه شهرت، پیسې، جاه و جلال او داسې نور او له دې امله ښه کارونه کوي، چې له خلکو سره ناسته پاسته لري، ګوري راګوري ورسره، ترڅو هغوی یې وګوري، صفت یې وکړي، ښه ښه نومونه ورته واخلي، قدرداني یې وکړي او خلکو کې مشهور شي.

دا چې دا هر څه سملاسي نغد لاسته راځي او د آخرت معامله قرض ده، په ډېرو حدیثونو کې ریا له شرک سره برابره ګڼل شوې ده، همدارنګه رسول الله صلی الله علیه وسلم په یوه حدیث کې ویلي دي:

زه پر تاسو ډارېږم، چې کوچنی شرک ونه کړئ، صحابه کرامو به ورته وویل، کوچنی شرک څه شی دی؟ ویې فرمایل، ځان ښودل.

حضرت شداد بن اوس رضي الله تعالی عنه فرمایي، چې ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه اورېدلي دي، چا چې د ځان ښودنې او (ریا) لپاره لمونځ وکړ، هغه شرک وکړ، چا چې د ځان ښودنې لپاره روژه ونیوله، هغه شرک وکړ، چا چې د ځان ښودنې لپاره صدقه ورکړه، هغه شرک وکړ. [رواه احمد]

یو ځلې شداد بن اوس رضي الله تعالی عنه ژړل، چا ترې پوښتنه وکړه، ولې ژاړې؟ ویې ویل، یوه خبره رایاده شوه، چې له

پیغمبر صلی الله علیه وسلم ځخه مې اورېدلي وه، هغې وژړول

ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم ځخه اورېدلي ول، زه د خپل امت په شرکت کولو او پټ شهرت باندې دارېږم

ما ترې وپوښتل، ای د الله تعالی پیغمبره اله تا وروسته به ستا امت شرک وکړي؟ ویې فرمایل: هو، بیا یې وویل، خبر اوسئ، هغوی به لمر یا سپوږمۍ ته عبادت نه کوي او نه به د بت یا تیږې عبادت وکړي، خو په خپلو عملونو به دارېږي

او پټ شهرت دېته وایي، چې په دوی کې به یو سړی روژه ونیسي، بیا یې که کوم کار ته زړه شي، یا یې ذوق وشي، نو روژه به ورته پرېږدي [احمد و بیهقي]

په یوه حدیث شریف کې راغلي دي، چې الله تعالی فرمايي، کوم سړي چې داسې یو عمل وکړ، چې پرته له ما یې بل څوک هم په کې شریک وګانه، نو زه به دغه سړي سره د ده له عمله پرېږدم، مانا د دغې عمل به هیڅ ثواب ورنه کړم

حضرت عمر رضي الله تعالی عنه یوه ورځ جومات ته راغی، ویې لیدل، چې معاذ بن جبل رضي الله تعالی عنه قبر ته ناست دی او ژاړي، پوښتنه یې ترې وکړه، ولې ژاړې؟ یو شی ما ژړوي، چې هغه مې له رسول الله صلی الله علیه وسلم ځخه اورېدلي دي، هغه مبارک به ویل، چې لږه ریا هم شرک دی او چا چې د خدای تعالی له دوست سره دښمني وکړه، داسې ده لکه له خدای تعالی سره چې د جنګ میدان ته راوځي

پرته له شک څخه الله تعالی هغه بنده ګان خوښوي، چې په پټه سره عبادت کوي، پرهېزګاروي او د ځان ښودنې لپاره تقوی او پرهېزګاري نه کوي.

دغه ډول خلک به له هر ډول مصیبتونو او تورتمنونو څخه په امان وي. [مشکوة]

د ریا کوونکو جزا د غم کوهي:

حضرت ابو هریره رضي الله تعالی عنه فرمایي، چې یو ځل رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل [جُبِّ الْحُزْنِ] څخه ځان وساتئ.

ومو پوښتل: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم [جُبِّ الْحُزْنِ] څه شی دی؟

ویې فرمایل: په دوزخ کې یوه څاه ده، چې هره ورځ ترې دوزخ څلورسوه ځلې پناه غواړي، صحابه کرامو وپوښتل، دغه کوهی د چا لپاره دی؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: د هغه عبادت کوونکي لپاره چې د ځان ښودلو لپاره ښه کارونه کوي [مشکوة]

په دې دنیا ذلیل:

حضرت عبد الله ابن عمر رضي الله تعالی عنه وایي، رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، کوم سړی چې خپل یو عمل مشهور کړي، خدای تعالی به هغه د خپل مخلوق په مجلسونو

کې په بدۍ مشهور کړي، ذلیل او وبه یې شرموي [طبراني والبیهقي]

ښه نیت:

د ښه نیت په لرلو سره الله تعالی مسلمانانو ته داسې یوه ښه نسخه ور وښودله، چې په عملي کولو سره به یې هر مسلمان ته خاورو څخه سره زر جوړیږي.

ځینې خلک داسې فکر کوي، چې د ښه نیت په درلودلو سره ناسم کارونه هم سمیږي او له ګناه څخه ثواب جوړیږي، دا خبره خو بېخي ناسمه ده، ګناه خو په هر حالت کې ګناه ده، چې په هر څومره ښه نیت سره تر سره شي روانه ده.

د مثال په توګه یو څوک د چا له کور څخه په دې نیت غلا کوي، چې کوم شیان یا پیسې، چې له غلا څخه لاسته راځي، هغه به صدقه کړم، نو د دغې نیت له امله به یې د غلا ګناه ونه بښل شي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم له پورتنۍ خبرې څخه مطلب دا دی:

۱. په هیڅ یو نېک او ښه کار تر هغې ثواب نه ورکول کېږي، ترڅو چې په سم نیت سره ترسره نه شي.

د مثال په توګه، د لمانځه ثواب هغه وخت ډېر زیات شي، چې د الله تعالی د خوشحالولو لپاره وشي، که د ځان ښودنې لپاره لمونځ وشي، نو برعکس ګناه به یې د ثواب پر پرتله زیاته وي.

۲. او دویم مطلب دا دی، کوم کارونه چې مباح یا جایز دي، اصلي حکم یې دا دی، چې په هغې نه ثواب شته او نه پرې عذاب، خو که دغه روا کالونه په سم نیت سره ترسره شي، نو په عبادت بدلېږي او ثواب هم پرې ورکول کېږي، د مثال په ډول؛ ډوډۍ خوراک له مباح کارونو څخه یو کار دی، خو که یو څوک ډوډۍ په دې نیت سره وخوري، چې له امله به یې زما د وجود ځواک پیاوړی شي او بیا به د الله تعالی په لاره کې ترې کټه واخلم، نو دغه ډوډۍ خوراک ثواب هم لري، یا یې په دې نیت سره وخوري، چې الله تعالی زما د نفس حق هم پر ما ایښی دی، نو ددې حق پرځای کولو لپاره ډوډۍ خورم، یا یې په دې نیت سره خوري خوند ترې واخلمه او له زړه نه د الله تعالی شکر وباسم، نو د داسې نیتونو په درلودلو سره ډوډۍ خوړل ثواب لري، لنډه دا چې ټول مباح کارونه که په ښه نیت سره ترسره شي، د ثواب لامل ګرځي، د ښه نیت یو څو مثالونه چې به ورځني ژوند کې موږ کولی شو، همدغه کارونه ثواب وګرځوو، په لاندې ډول دي

- حلاله روزي پیدا کول د سوداګرۍ له لارې وي، د دندې له لارې، د کرنې یا بلې کومې لارې څخه وي، که چېرې په دې کې د انسان نیت دا وي، چې الله تعالی زما د خپل ځان او زما د کورنۍ روزۍ پیدا کول، پر ما فرض کړي دي، دا روزي ځکه پیدا کوم، چې د هغوی حق ور ادا کړم، نو د حلالې روزي دا ټول کارونه د عبادت او ثواب په څېر ګرځي.

بیا که چېرته دا نیت هم ولرو، چې کومې روپۍ چې د دغې کاروبار له لارې ګټم، اول به پرې د خپلې کورنۍ اړتیاوې پوره کوم او چې کله مې له کورنۍ هم زیاتې شوې، بیا به یې پر بېوزله

او غریبانانو وو بشم، یا به یې په نورو ښو کارونو ولګوم، نو د دغې نیت په درلودلو سره به لا ډېر ثواب وګټم.
- که چېرې یو سړی زده کړې کوي، نیت یې دا وي، چې وروسته له لوړو زده کړو غوارم، د خپلو خلکو خدمت وکړم، که څوک دیني زده کړې کوي، نو خلکو ته د دین رسولو نیت وکړي، د طب زده کړیال دا نیت وکړي، چې د زده کړو تر بشپړېدا وروسته به د خپلو خلکو خدمت ته متې رابډ وهم.
انجینري، والا دغه پوهنځی په دې خاطر لولي، چې له دې لارې به ددې هېواد خدمت وکړم، یا څوک کوم بل هنر زده کوي، چې نور خلک به را ځخه ګټه پورته کړي.
- انسان چې کوم کار هم د ځان لپاره خوښ کړي او په دې اره فکر وکړي، چې د روزۍ ژمنه الله تعالی کړې ده، خامخا به یو کسب ډوډۍ راکوي، خو زه غوارم همدغه لاره وټاکم، ځکه له همدې لارې د الله تعالی د مخلوق ښه خدمت کولی شم، نو دغه کار هم د اجر او ثواب لامل کېږي.
د مثال په توګه یو څوک ډاکتر کېږي، دا نیت وکړي، چې د پیسو ګټلو نورې ډېرې چارې هم وې، ما ځکه ډاکتري ولوسته، چې له دې لارې د خلکو د خدمت مصدر وګرځم.
د مثال په ډول یو سړی د رخت دوکان لري، هغه دا کار و بار به دې نیت سره کوي، چې په شریعت کې ښه لباس اغوستل واجب دي، ډېرې نورې لارې هم وې، چې ما کولی شو له هغو لارو ډېرې پیسې وګټم، خو دا کار مې ځکه وټاکه، چې د خلکو دغه واجب عمل سرته ورسوم.
همدارنګه که یو څوک دنده په دې خاطر پرمخ وړي او هدف

يې دا وي، چې له دې لارې خپلو خلکو ته خدمت وکړم، که څه هم نوموړې دغه کار د پيسو په مقابل کې کوي، خو ثواب به د نيت ورکول کېږي.

- ښه لباس (کالي) ددې په خاطر اغوندم، چې الله تعالی ما ته کوم نعمتونه راکړي، ښکاره يې کړم او ليدونکي يې وګوري، ددې لپاره مې نه دي اغوستي، چې يا ماته ستر سرمايه لرونکی ووايي او يا داسې فکر وکړي، چې هغوی ما په لويو کسانو کې حساب کړي.

- له خپلو بچيانو سره په دې خاطر مينه کوم، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم له ماشومانو سره مينه کوله.

- د کور په کارونو کې ددې په خاطر له مېرمنې سره مرسته کوم، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم به کله د وخته کور ته راغی، نو د کور په کارونو کې به يې له خپلې کورنۍ سره مرسته کوله.

- له مېرمنې او بچيانو سره ددې په خاطر خوش طبيعي کوم، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي، چې له دوی سره په ښه خوله خبرې وکړئ او ښه چلند ورسره وکړئ.

- په کور کې مې بوټي يا ونه په دې خاطر کرمه، چې انسان يا ځاروی به ترې ګټه پورته کړي او ليدونکو ته دا منظره ښکلې ښکاره شي.

- خپل ليکلي فايلونه په دغه خاطر ښکلي کوم، چې لوستونکي ترې خوند واخلي.

- ښځه دې په دې خاطر په ځان ګوتې وهي او سينګار دې کوي، چې خاوند يې خوشحاله شي او نارينه په دې خاطر پاک

سوتره وکرځي، چې په لیدو یې مېرمن هم خوشحاله شي
- ساعت ددې لپاره په لاس کوم، چې د لمانځه وختونه پرې ګورم او د وخت قدر په پېژندلو کې به راسره همکاري وکړي

لنډه دا چې دا یو څو مثالونه ول، که نه نو امام غزالي رحمه الله په خپل کتاب (احیاء العلوم) کې ویلي، په دنیا کې هیڅ یو داسې کار نه شته، چې مونږ ورسره ښه نیت ملګری کړو او مخ پر وړاندې لاړ شو.

ترې دې پورې چې که ښځه او خاوند ددې په خاطر یو له بل څخه خوند واخلي، چې یو د بل حق ادا کوي، او له دې کار سره به د دواړو په لمنه تور داغ نه وي، بلکې دغه کارونه به یې ثواب ګڼل کېږي

پای

۳/۹/۱۳۹۳ قوس

جلال آباد خپل کور

وخت ۱۱ بجې، ۲۴ دقیقې

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group